

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1412/17-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení	Dům dětí a mládeže, Rakovník, Nerudova 504
Sídlo	Nerudova 504, 269 01 Rakovník
E-mail právnické osoby	info@ddmrako.cz
IČ	47013591
Identifikátor	600028003
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zdeňka Jirková
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místa inspekční činnosti	Nerudova 504, Čermákovy sady 2129, 269 01 Rakovník
Termín inspekční činnosti	5. 6. 2017 – 7. 6. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školským zařízením podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba vykonává činnost školského zařízení v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Realizuje *Školní vzdělávací program DDM Rakovník 2016/2017* (dále ŠVP) pro účastníky z rakovnického regionu. Zabezpečuje všechny formy zájmového vzdělávání. Nabídka pravidelné zájmové činnosti se zaměřuje zejména na účastníky školního věku. Počet organizovaných aktivit i jejich účastníků v období let 2015 až 2017 mírně roste. Provozní doba domu dětí a mládeže (dále DDM, „středisko“) se přizpůsobuje uskutečňovaným aktivitám, v pracovní dny probíhá od 7:30 obvykle do 18:00 hodin, v ostatní dny podle potřeb a zájmů účastníků a veřejnosti. Středisko využívá prostory v dalších třech místech poskytovaného vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

DDM má v ŠVP jasně formulovanou koncepci *Dlouhodobý záměr rozvoje zařízení a jeho plnění*, která postihuje trendy zájmového vzdělávání a reakci na společenskou poptávku po dalších činnostech (příležitostné, osvětové). Nedaří se plnit cíle v oblasti spontánních činností.

Systém řízení je funkční. Organizační struktura (pět odborných oddělení) umožňuje efektivní vedení. Ředitelka střediska (dále „ředitelka“) při něm klade důraz na týmovou práci. Svým demokratickým přístupem a posilováním kolegiálních vztahů vytváří mezi pracovníky příznivou atmosféru. Preferuje osobní kontakt se zaměstnanci i rodiči. Koordinuje oblast péče o účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Při sledovaných aktivitách odpovědně vyhodnocuje účinnost výchovně-vzdělávacích postupů. Se zjištěními seznamuje pracovníky, v rámci sebehodnocení využívá jejich podněty. Nedostatky projednává a řeší bezprostředně. Plnění opatření ke zvýšení účinnosti práce následně kontroluje. Provozní porady umožňují širší participaci zaměstnanců na chodu DDM. Vnitřní směrnice střediska jasně upravují jeho činnost. Podmínky přijímání uchazečů ke vzdělávání nejsou selektivní a nezahrnují žádná omezení. Přihláška k pravidelné zájmové činnosti je součástí matriky školského zařízení. Komunikační systém zabezpečuje všem zaměstnancům včasný přístup k potřebným informacím.

Pedagogický sbor tvoří sedm interních pracovníků, kteří splňují podmínku odborné kvalifikace i přímé výchovné činnosti. Přidělené zájmové oblasti (oddělení) jednotlivým pedagogům odpovídají jejich odbornému zaměření. Dílčí výchovnou činnost plní 72 externích pracovníků. Předpoklady odborné kvalifikace nespĺňuje 12 z nich, žádný však nepracuje samostatně jako vedoucí zájmového útvaru (dále „ZÚ“, „kroužek“), ale v součinnosti se zkušenými kvalifikovanými vedoucími. Další vzdělávání je účelně organizováno ve spolupráci s pedagogy. Výběr vzdělávacích oblastí se uvážlivě podřizuje zájmům DDM. Nedostatky jsou ve vedení personální dokumentace.

Skladbu zájmového vzdělávání negativně ovlivňují prostorové podmínky střediska zejména na pracovišti v Nerudově ulici, které jsou stísněné a limitují množství a naplněnost kroužků. Chybí skladovací plochy. Lepší situace je v areálu v Čermákových sadech. Účelně je využíván přilehlý park. Pro realizaci sportovních aktivit si DDM pronajímá sportovní zařízení. Multifunkční učebny, herny a sály přes svoji střídmost mají provozuschopné vybavení a jsou esteticky podnětné. DDM má potřebné množství audiovizuální a výpočetní technikou i speciálních přístrojů, včetně učebních pomůcek. Materiální zázemí umožňuje vykonávat všechny provozované činnosti.

Vedení střediska věnuje odpovídající pozornost bezpečnosti i ochraně zdraví účastníků, zajišťuje jim vhodné podmínky pro zdravý životní styl a psychické bezpečí. Jejich počet

v kroužcích odpovídá požadavkům na bezpečnost realizované činnosti. Prevence úrazů je účinná. Od září 2015 ke dni inspekce bylo evidováno sedm úrazů. Oblast primární prevence rizikového chování se účelně zaměřuje na předcházení šikaně a agresivitě mezi dětmi a mládeží (*Když chceš, tak to dokážeš, Zdravý život bez drogy, Léto rakovnických dětí*). Zajišťována je především nabídkou volnočasových aktivit (např. street workout) a programy zprostředkovanými agenturami. DDM při ní aktivně spolupracuje s městy Rakovník a Nové Strašecí i městskou policií. Pravidla stanovená vnitřním řádem byla během inspekční činnosti dodržována.

Financování příspěvkové organizace je zajištěno ze státního rozpočtu (včetně účelových prostředků na zvýšení platů pracovníků školství a zajištění soutěží), příspěvku zřizovatele, měst Rakovník a Nové Strašecí, úplaty za poskytované vzdělávání a sponzorských darů. Zřizovatel kromě provozu účelově přispívá na pořádání soutěží. V rámci investic podpořil pořízení služebního automobilu, financovaného částečně i z vlastního rezervního fondu. Města formou grantů se podílí na mnoha dalších aktivitách (příměstské tábory, olympiády, sportovní akce). Úplaty se využívá k dovybavení ZÚ a zajištění provozu, sponzorské dary umožňují hradit startovné a dopravu na soutěže.

Spolu se zřizovatelem středisko úspěšně organizuje okresní kola sportovních soutěží a předmětových olympiád, které pro daný rok vyhlásilo MŠMT. Cíleně a oboustranně využívá kooperaci s dalšími partnery (např. Český svaz ochránců přírody, Český červený kříž) při pořádání kulturně společenských akcí (*Pohádkový les, Zlatá kulička, Drakiáda*), které mají výrazný návštěvnický ohlas. Zajištění sportovních a dopravních soutěží umožňuje dlouhodobá součinnost s Asociací školních sportovních klubů (dále „AŠSK“) a subjektem BESIP. Účinná kooperace s místními zájmovými organizacemi a školami podporuje rozšíření vzdělávací nabídky DDM. Při zajišťování soutěží a přehlídek důležitou roli plní aktivní zapojení zákonných zástupců účastníků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Pestrost činností vychází ze školního vzdělávacího programu, který vedoucí jednotlivých aktivit účelně využívají pro sestavení svého celoročního plánu. Pracovníci České školní inspekce (dále „ČŠI“) hodnotili dostupné formy zájmového vzdělávání tj. individuální (soutěže), pravidelnou a osvětovou (spontánní) činnost, navštívili celkem 18 provozovaných aktivit.

Pravidelná zájmová činnost byla realizována v souladu s deklarovanou nabídkou v určených prostorách, pod vedením interních i externích pracovníků. Informační dokument pro veřejnost *Přehled zájmových kroužků* nebyl úplný, chyběla v něm doba ukončení činnosti. Kroužky (*paličkování, lidové techniky*) měly vysokou úroveň. V přípravě, organizaci a vlastním průběhu se projevovala zřejmá odborná úroveň vedoucích i jejich příkladný vztah k lidovému řemeslu. Úvodní motivace podporovala rozvoj manuálních zručností, tvořivosti, fantazie a kreativity účastníků. Utvářela jejich vztah k rukodělné práci, řemeslným technikám a tradicím, ke smysluplnému trávení volného času.

Metody a formy práce použité v hudebních a tanečních ZÚ (*lentilky, borůvky, kytara*) vycházely z názorného vysvětlování, předvádění, poslouchání hudby a napodobování. Výuka tance se zakládala na hravosti, tvořivosti a fantazii, zvládnutí rytmu a různých stylů. Snahou bylo rozvíjení talentu a nadání účastníků přirozenou formou. Citlivě po stránce fyzické i psychické je vedoucí připravovali na vlastní produkci (soutěže a vystoupení na veřejnosti). Svým jednáním vůči účastníkům vytvářeli příznivou pracovní atmosféru, podporovali rozvoj jejich volných vlastností a zájem o skupinové vystoupení. Aktivita účastníků při vzdělávání a jejich postoj k zadaným úkolům svědčily o dobré úrovni

klíčových kompetencí (zvládnout základní i složitější pohybové činnosti, týmová práce a kamarádství).

Činnost ZÚ *modeláři, keramika* probíhala plynule a nerušeně. Převládalo ovzduší důvěry, účastníci respektovali stanovená pravidla chování. Převažoval aktivní přístup účastníků k práci. Náplň kroužků se většinou zaměřovala na vlastní zájmové aktivity, méně prostoru bylo věnováno komunikaci mezi jejich jednotlivými členy. Ve výukových jednotkách byly také opomíjeny bezpečnostní prvky (poučení při zahájení). Souhrnné zhodnocení míry splnění naplánovaných úkolů probíhalo v závěru aktivit. Vhodné podmínky umožňovaly aktivní zapojení účastníků se SVP do činnosti ZÚ

Kladný vztah člověka ke zvířatům a pravidelná péče o ně byla náplní kroužků *chovatelů*. Plán roční činnosti se vhodně zaměřuje na jednotlivé metody chovu (akvaristika, teraristika, savci). Účastníci pracovali se zvířaty střediska (péče o akvarijní rybky, čištění terárií, krmení živočichů, výměna steliva). Činnosti jim blízké je vedly k chápání ekologických vztahů a nutnosti pomoci živočichům. Na závěrečném hodnocení schůzky se podíleli také účastníci.

Cíle v *atletice* byly stanoveny se zvýšeným zřetelem na individuální potřeby jednotlivců. Vedoucí vytvářel podmínky pro bezpečnou činnost, včas upozorňoval na možné obtíže, dbal na správné provádění cviků a dodržování pravidel. Přesné pokyny dával při rozcvičení (strečink, rozběhání), často zařazoval relaxaci pro kompenzaci zátěže. Ve věkově smíšeném útvaru měli účastníci možnost větší samostatnosti. Skladba činností respektovala jejich vyspělost a úroveň dovedností.

Ve většině útvarů převažovala motivace osobním zaujetím. Volené formy rozvoje dovedností a návyků ovlivňovalo zaměření útvarů. Přesnost reakcí, rychlost, rozvoj pohybových schopností, kultury pohybového projevu a vnitřní ukázněnosti preferovaly útvary sportovní a taneční. Podpora citového vnímání, vlastní představivosti, tvořivosti a vytrvalosti byly základní filozofií v kroužcích s esteticko-uměleckým a rukodělným zaměřením. S ohledem na věk a schopnosti účastníci účelně využívali potřebné pomůcky, nářadí. Menší pozornost byla věnována cílené podpoře sociálního rozvoje účastníků.

DDM pořádá v letošním školním roce 46 sportovních soutěží s postupem do krajských kol, z toho 19 okresních kol soutěží vyhlášených MŠMT. Soutěže slouží mimo jiné pro vyhledávání a získávání talentovaných jedinců. Základem jsou akce vyhlášené AŠSK a DDM. Středisko při jejich přípravě cíleně spolupracuje s okolními školami. Hodnocená „*Olympiáda dětí a mládeže základních škol*“ (39. ročník) se konala na městském stadionu za finanční spoluúčasti Města Rakovník. Komplexní přípravu zabezpečili pracovníci DDM, včetně zdravotnické služby. Pedagogický doprovod účastníků zajišťoval dohled a bezpečnost nad závodníky a působil jako rozhodčí. V sedmi lehkootletických disciplínách se aktivně prostrídalo přes 250 žáků. Olympiáda pokračovala druhý den finálovými soutěžemi v malé kopané a vybíjené. Z kontroly ČŠI bylo patrné, že všechny sportovní soutěže měly přehledně vedenou vnitřní dokumentaci, která umožňuje zhodnocení jejich rozsahu a kvality. Úspěšnost pořádaných soutěží dokládá i vysoký počet zúčastněných škol. ČŠI hodnotí organizaci a průběh olympiády jako velmi zdařilý.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (dále „EVVO“) i ochrana fauny a flory Rakovnicka patří mezi priority ŠVP a *osvětové (spontánní)* činnosti střediska. Vychází z dlouholetých zkušeností a analýzy místních podmínek. Díky Městu Rakovník a jeho finanční podpoře se na základě grantů podařilo uspořádat mnohem více akcí a zvýšit jejich návštěvnost. Prostředkem jsou přednášky pro veřejnost a školy. V rámci projektu *Botanická zahrada veřejnosti* středisko nabízí účastníkům formou komentované prohlídky zhlédnout soubory rostlin zaměřené na určité roční období (např. *Zahradní škůdci, Ocúny, Pivoňková louka atd.*). V oblasti mimoškolního vzdělávání středisko připravuje pro školy ekologické a přírodovědné soutěže i programy (např. *Příroda kolem nás*) a využívá vlastní dermoplastické

preparáty zvířat. Sledovaná aktivita přednáška odborníka na téma *Zajímavé a vzácné rostliny botanické zahrady* byla pečlivě připravena a přítomné účastníky zaujala.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Nabídka střediska vhodně doplňuje aktivity poskytované sportovními a společenskými organizacemi v regionu. Při její propagaci DDM využívá širokou škálu komunikačních prostředků a prezentací. Nejvýznamnější akce hodnotí veřejně na webových stránkách a v tisku.

Celkové hodnocení střediska provádí ředitelka při závěrečné poradě a v objektivní výroční zprávě. K evaluaci, kromě hospitační činnosti, využívá účelně výsledky účastníků a skupin na soutěžích a přehlídkách, nebo účast na akcích. Hodnocení výsledků práce vedoucí prováděli průběžně a mělo motivační charakter. Na závěrečné schůzce probírali výsledky jednotlivých účastníků pravidelné činnosti a zpravidla pozitivně zdůrazňovali individualitu jednotlivců. Některé ZÚ (např. keramika, volejbal, taneční) realizují pobytové tábory (závěrečná soustředění). Jejich náplň odpovídá odbornému a rekreačnímu zaměření.

Individuální práce s nadanými a talentovanými účastníky probíhá ve vybraných zájmových aktivitách nebo nad jejich rámec formou přípravy na různé typy přehlídek. Spolupráce střediska se sportovními kluby umožňuje nejlepším jednotlivcům (pozemní hokej, florbal) se pravidelně účastnit soutěží. Nadstandardní činnost tanečních kroužků (*lentilky, borůvky, street dance*) se projevuje vynikajícími úspěchy nejen v národním měřítku, ale i vítězstvími v mezinárodních soutěžích (*line dance, country dance, lidové tance*). Řadu úspěchů dosáhli v soutěžích jednotlivců také rybáři, chovatelé a modeláři, ze sportovních kroužků florbalisté a pozemní hokejisté. Nejlepší účastníci se představili na krajské přehlídce *Showtime* v Mladé Boleslavi. Výsledky dosažené na mezinárodních i národních akcích zvyšují prestiž DDM.

Z přímého pozorování výchovně vzdělávací práce pravidelných útvarů vyplynulo, že poskytované vzdělávání mělo kvalitní úroveň. Úspěšnost ZÚ se projevila v poměrně stabilním počtu účastníků, v jejich nízké absenci. Vhodná volba činností přispívala ke kultivaci jejich zájmů a uspokojování potřeb. Činnosti probíhaly v souladu se zásadami pedagogiky volného času. Zohledňovány byly úspěšně zásady dobrovolnosti, svobodné volby a seberealizace. Použité formy práce umožňovaly rozvoj dovedností účastníků i uplatnění jejich tvořivosti a fantazie. Zvýšený důraz kladený na zvládnutí dovedností v zadané činnosti občas potlačoval jejich vlastní kreativitu.

Středisko se výrazně zapojuje do místního kulturního a společenského života. Řada akcí uskutečněných v rámci příležitostné zájmové činnosti má již svoji tradici např. okresní kolo Plavecko-běžeckého poháru, Středočeského tanečního poháru a turnaj ve florbalu. K 65. výročí založení střediska uspořádalo veřejnou přehlídku zájmové činnosti.

Závěry

Hodnocení vývoje

- celkové rozšíření nabídky aktivit
- zlepšení personálního zajištění činností střediska
- zkvalitněné materiálně technického zázemí pracoviště v Čermákových sadech

Silné stránky

- aktivity střediska zejména ve sportovní a ekologické oblasti účinně podporují souměřitelnost účastníků s regionem

- efektivní spolupráce pedagogů při přípravě a organizování soutěží, které umožňují dětem a žákům v regionu sportovní využití
- účinná osvětová aktivita v oblasti ekologie přispívá k rozvoji EVVO účastníků
- kvalitní činnost a výsledky tanečních kroužků

Slabé stránky

- nesystematická podpora sociálního rozvoje účastníků

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- cíleně rozvíjet pozitivní vztahy mezi účastníky a jejich vzájemnou spoluprací

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 15 dnů písemně informovat o tom, jak budou nedostatky zjištěné při inspekční činnosti odstraněny.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina zařízení čj. OŠMS/5862/2001, vydaná KÚ Středočeského kraje dne 30. listopadu 2009 včetně Dodatků č.1 a 2
2. Potvrzení ve funkci ředitelky příspěvkové organizace DDM Rakovník, Nerudova 504 vydané Středočeským krajem dne 25. května 2016 na dobu neurčitou
3. Výpis správního řízení o zápisu místa poskytovaného vzdělávání na adrese Nové Strašecí, Komenského 209, vydaný KÚ Středočeského kraje dne 13. února 2012
4. Personální dokumentace interních a externích pedagogických pracovníků
5. Výroční zpráva za školní rok 2015/2016
6. Účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2016
7. Závazné ukazatele rozpočtu 2016
8. Finanční vypořádání dotací MŠMT transferem v roce 2016
9. Finanční vypořádání dotací poskytnutých z kapitoly 05 Krajského úřadu
10. Vnitřní řád - Dům dětí a mládeže Rakovník, ze dne 1. září 2016, včetně řádů pracoven
11. Kniha úrazů platná od 1. září 2015
12. Směrnice Vzdělávání žáků se SVP ze dne 16. ledna 2017
13. Inspekční zpráva čj. ČŠIS-1292/10-S ze dne 17. června 2010
14. Dlouhodobý Plán dalšího vzdělávání bez data vydání
15. Výkaz o činnosti střediska volného času Z 15-01 ke dni 31. října 2016, 2015, 2014
16. Přehled zájmových kroužků - školní rok 2016/2017 pro Rakovník a Nové Strašecí
17. Měsíční přehled akcí - školní rok 2016/2017
18. Záznamy pedagogicko-provozních porad, školní rok 2016/2017
19. Výsledky hospitační činnosti ředitelky DDM, včetně přijatých opatření

20. Propagační materiály a webové stránky DDM Rakovník
21. Matrika školského zařízení, včetně přihlášek k pravidelné činnosti
22. Školní vzdělávací program DDM Rakovník 2016/2017
23. Deníky ZÚ školní roky - 2015/2016 a 2016/2017 (výběr)
24. Dlouhodobý záměr rozvoje zařízení a jeho plnění

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jehož se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

razítko

Mgr. Václav Zemek, školní inspektor

Mgr. Václav Zemek v. r.

RNDr. Antonín Smrž, školní inspektor

RNDr. Antonín Smrž v. r.

Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice

Ing. Hana Borůvková v. r.

Mgr. Helena Zahradníčková, přizvaná osoba-zájmové vzdělávání

Mgr. Helena Zahradníčková v. r.

V Praze 16. června 2017

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

razítko

Mgr. Zdeňka Jirková, ředitelka školy

Mgr. Zdeňka Jirková v. r.

V Rakovníku 23. června 2017